

*‘Samen sterk vanuit
individuele kracht’*

Ambitieuws sectorplan hao

*Nieuwe opleidingslocaties,
expertisecentra en een
betere branding moeten
zorgen dat het hoger
agrarisch onderwijs in 2015
bijna 70 procent meer
studenten telt. Het
sectorplan is ambitieus.*

Over vier jaar tellen de instellingen voor hoger agrarisch onderwijs 4600 studenten, een groei van bijna 70 procent. Die groei is hard nodig om de concurrentiepositie van de sector te behouden, denken de opstellers van het Sectorplan HOA. Het hoger agrarisch onderwijs wordt aantrekkelijker, het studiesucces verbetert en de instelling staan jaarlijks in de top 10 van de keuzegids Hoger Onderwijs. Forse ambities. Hoe reëel zijn ze? En hoe wil het Sectoraal Adviescollege HAO die ambities bereiken?

Samenwerken

“Natuurlijk denken we dat die ambities te realiseren zijn,” zegt Ellen Marks als voorzitter van het sectoraal adviescollege, “anders hadden we het niet opgeschreven. Het komt voort uit een *common sense of urgency*. We zien in dat de markt voor onze opleidingen te klein is om elkaar te beconcurreren.

Samenwerking is hard nodig. We leiden studenten op voor thema’s die maatschappelijk volop in de belangstelling staan, zoals de wereldwijde voedselproblematiek, klimaat of *bio-based economy*. Het zijn thema’s die in ontwikkeling zijn, daar zitten onze kansen.”

Het aantal studenten dat jaarlijks aan een hao-opleiding begint, bedraagt ongeveer 2400. Afgelopen periode was er jaarlijks een geringe groei, tussen de 4 en 7 procent. De groei was er vooral in opleidingen als diermanagement, kust- en zeestudies of toegepaste biologie. Tegelijkertijd is er een schreeuwend tekort aan goed opgeleide vakmensen in de primaire sector. Het rapport ‘Arbeidskrachten in het agrocluster nu en in de toekomst’ uit 2008 berekent dat de jaarlijkse vraag naar afgestudeerde hbo’ers voor de primaire sector 250 bedraagt, terwijl er netto jaarlijks niet meer dan 75 afgestudeerde hbo’ers beschikbaar zijn. Een extra studentenaanwas van jaarlijks 12

procent lijkt erg ambitieus. En de vraag is of je daarmee het tekort in de primaire sector oplost.

“Nee, dat is niet te verwachten”, erkent Marks. Ze denkt dat je voor de primaire sectoren de oplossing meer moet zoeken in een leven lang leren. De Greenport Campus is een voorbeeld waar dit vorm krijgt. Hier werken diverse kennisinstellingen samen om een compleet pakket cursusonderwijs – nu al 522 cursussen – aan te bieden op mbo-, hbo- en wo-niveau. Daarnaast zullen hao-instellingen veel meer samenwerken om de kleine primaire opleidingen aan te bieden.

Teams

“De kracht van dit plan zit in samenwerking”, vindt Marks. De groene hbo-instellingen gaan samenwerken op een negental thema’s (zie kader). Idee is dat er voor die thema’s *centres of expertise* worden opgericht, bijvoorbeeld voor *bio-based economy*. Op dit moment zitten elementen van dit thema in

TEKST
jan nijman
FOTOGRAFIE
**studio andré
ruigrok**

Ambities

> Vergroten van aantrekkelijkheid

Door een nieuw opleidingsaanbod. De instroom groeit tot 4600 studenten in 2015. Uitbreiden en versterking van de instroompunten in hao. Nieuwe opleidingen op nieuwe locaties (Zuidwest-Nederland, Limburg). Bacheloropleidingen gericht op maatschappelijk relevante thema's (*biobased economy*, internationale samenwerking, design, geo-informatie, toegepaste aardrijkskunde). Betere branding. Inrichting van expertisecentra, school als kenniscentrum Cursussen en opleidingen voor werkenden (EVC e-learning). *Centres of expertise* inrichten (innovatie, onderwijs, onderzoek) voor negen kennisgebieden.

> Kwaliteitsimpuls

Alle instellingen een plaats in de top 10 van beste instellingen in de keuzegids Hoger Onderwijs. Verbetering studiesucces (uitval na drie jaar minder dan 20%, na vijf jaar minder dan 70%). Faciliteren doorlopende leerwegen (mbo-hbo en hbo-master). Minimaal 60% docenten heeft masteropleiding, 10% is gepromoveerd. Versterking praktijkgericht onderzoek.

> Samenwerking

Samenwerking voor kleine primaire sectoren. Versterking relaties aoc's en roc's.

> Internationalisering

Versterking internationale inhoud, samenwerking en mobiliteit.

In 2015 is het aantal hao-studenten gegroeid met 70 procent tot 4600; een forse ambitie gezien de jaarlijkse groei – tot nu toe – van zo'n 5 procent

projecten en opleidingen van CAH (duurzame energie), HAS Den Bosch (productontwikkeling) en Van Hall Larenstein (watertechnologie). In het op te richten expertisecentrum werken alle hogescholen en Wageningen University samen. Lectoren met hun kenniskringen maken er deel van uit.

De expertisecentra gaan verbindingen zoeken met bedrijven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties. Bovendien werken die centra aan ontwikkeling van opleidingen, van onderwijsmodules. Ze zorgen voor de ontsluiting van kennis voor de andere hogescholen en – waar mogelijk – werken ze samen met programma's van de Groene Kennis Coöperatie en aoc's. Het moet leiden tot betere opleidingen: opleidingen die interessant zijn voor studenten omdat ze appelleren aan maatschappelijk relevante thema's en opleidingen die beter aansluiten op het mbo.

De samenwerking beperkt zich niet alleen tot de groene hogescho-

Samenwerken in kennisontwikkeling en innovatie rond de maatschappelijk relevante thema's:

- > voedselproductie, voeding en gezondheid
- > inbouw en logistiek, Greenports
- > regionale transitie/ stad en streekontwikkeling
- > ondernemen en duurzame technologieën (w.o. *bio-based economy*)
- > duurzaam ondernemen, agrofood
- > duurzame veehouderij, dierenwelzijn, diergezondheid
- > water, natuur, landschap
- > leren en innoveren, ontwikkelen van professionals en organisaties
- > groene kennis voor (wereld)burgers

len. Faciliteren van doorlopende leerlijnen is een ambitie. De doorstroom van mbo naar hbo moet beter, en van hbo naar wo. “Natuurlijk wordt daar al langer aan gewerkt,” zegt Marks, “maar je moet het niet alleen op instituutsniveau regelen. Je zult ook teams van mbo en hbo moeten laten samenwerken: uitwisselen van informatie en afstemmen van de opleidingen.”

Voor de nieuw geplande opleidingslocaties in Limburg en Zuidwest-Nederland is samenwerking ook nodig. Rond de Greenport in Venlo is Fontys Hogescholen al actief, samen met HAS Den Bosch en VHL. “Natuurlijk sluiten we bij zulke ontwikkelingen aan.”

Urgentie

De uitbreiding van de hao-locaties zal naar verwachting een investering vragen van 45 miljoen euro. Ook voor de andere plannen is een

Nog een ambitie: alle hao-instellingen een plaats in de top 10 van beste instellingen in de keuzegids Hoger Onderwijs

behoorlijke investering nodig. De gezamenlijke kosten zijn begroot op 129 miljoen, waarvan een groot deel door de overheid gefinancierd moet worden. “Het is nu nog niet duidelijk wat er financieel mogelijk is”, vertelt Marks. “Afhankelijk van de mogelijkheden zullen we prioriteiten moeten stellen. Het ministerie van EL&I heeft weliswaar verheugd gereageerd op onze plannen, maar moet nog met een officiële reactie komen.”

De opstellers van het Sectorplan zijn er van overtuigd dat dit perspectief biedt voor het hao. Marks: “Er is hard gewerkt aan dit plan.” Twee jaar lang hebben de opstellers intensief overlegd. “Het ging niet makkelijk. Een extern begeleider heeft ons geadviseerd. Het gemeenschappelijk gevoel van urgentie was een belangrijke drijfveer. We zijn ons ervan bewust dat we moeten afstemmen, werken aan

nieuwe doelgroepen en een betere branding. We zijn er van overtuigd dat we een belangrijke maatschappelijke rol hebben.”

“Het is bijzonder dat we in staat zijn geweest om gezamenlijk negen expertisethema's te benoemen. En dat we onze individuele sterktes kunnen bundelen in een gemeenschappelijke kracht. Samen sterk vanuit individuele kracht zou een mooie titel voor dit plan zijn geweest. Zet dat maar boven je artikel.”

Het sectorplan is een gezamenlijk plan van Van Hall Larenstein, HAS Den Bosch, CAH, Stoas Hogeschool, Hogeschool INHolland.

Het Sectorplan HAO is te downloaden op www.groenonderwijs.nl > editie 6

advertentie

CPS

Onderwijsontwikkeling en advies

Groen onderwijs
CPS

Blijvend resultaat

CPS | T [033] 453 43 43 | E cps@cps.nl | www.cps.nl